

STARPTAUTISKĀS PRETKORUPCIJAS DIENAS
DISKUSIJAS UN LEKCIJA

KORUPCIJA – NACIONĀLĀS UN GLOBĀLĀS DROŠĪBAS DRAUDS

ĪPAŠĀ VIEŠŅĀ

Sarah Chayes, ASV pretkorupcijas eksperte

09.12.2022.

12.00-15.00

STARPTAUTISKAJĀ PRETKORUPCIJAS DIENĀ AKTUALIZĒSIM KORUPCIJAS NEGATĪVO IETEKMI UZ NACIONĀLO UN GLOBĀLO DROŠĪBU

Korupcija ir fenomens, kas ilgtermiņā var negatīvi ietekmēt ne tikai atsevišķas nozares, bet arī tautsaimniecību un sabiedrības labklājību kopumā. Šī gada ģeopolitisko satricinājumu dēļ Delna un KNAB aicina Starptautiskajā Pretkorupcijas dienā īpašu uzmanību pievērst korupcijas negatīvajai ietekmei uz nacionālo un globālo drošību.

Delna ar Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju (KNAB) Starptautiskajā Pretkorupcijas dienā, 9. decembrī, no plkst. 12.00 līdz 15.00 rīkos tematisko pasākumu "Korupcija – nacionālās un globālās drošības drauds". Pasākumam varēs sekot līdzī tiešraidē latviešu un angļu valodā.

[Lasīt vairāk](#)

DELŅA ROSINA ATKLĀTĀK PLĀNOT VALSTS UN PAŠVALDĪBU BUDŽETU

Pašvaldību iedzīvotājiem nodrošinātās informācijas apjoms par ar budžetu saistītiem dokumentiem, lēmumu pieņemšanu un iesaistes iespējām šobrīd ir diezgan atšķirīgs. Lielākoties likums nosaka minimālu publicējamās informācijas sliekšni, kas ne vien ir nepietiekams pilnvērtīgas un pieejamas iedzīvotāju iesaistes nodrošināšanai, bet atsevišķos gadījumos pat netiek no pašvaldību puses ievērots.

Delna vērš uzmanību uz faktu, ka valsts budžeta sagatavošanas procesā netiek ievērots šobrīd esošais normatīvais regulējums. Tas jau ilgstoši Latvijā ir degradējis likuma varu un kalpojis par pamatu plašiem dažādu nozaru pārstāvju protestiem budžeta veidošanas periodā.

Lai pārrunātu potenciālus risinājumus šai problēmai, kā arī citus iespējamus uzlabojumus budžeta veidošanas procesā, Delna 2022. gada oktobrī organizēja diskusijas ar nevalstisko organizāciju un publiskās pārvaldes institūciju pārstāvjiem.

[Lasīt vairāk](#)

LIKUMA IEVĒROŠANA BUDŽETA VEIDOŠANĀ – VADLĪNIJAS NOZARU ORGANIZĀCIJĀM

Lai nodrošinātu to, ka Delnas un citu nevalstisko organizāciju līdzdalība valsts budžeta veidošanā ir jēgpilna, Delna ir izstrādājusi vadlīnijas, kurās identificē procesa problēmjomātājumus un sniedz ieteikumus nozaru organizāciju darbībai.

Vadlīnijas sniedz īsu ieskatu procedūru regulējošajos normatīvajos aktos, kā arī oktobra diskusijas ar budžeta veidošanas procesā iesaistīto organizāciju pārstāvju un amatpersonu secināto.

[Lasīt vairāk](#)

DELNA SŪTA TREŠO VĒSTULI DAUGAVPILS DOMEI PAR PIEMINEKĻA DEMONTĀŽU

Delna 2022. gada 15. novembrī saņēma Daugavpils pilsētas pašvaldības atbildi uz Delnas 2022. gada 4. novembra vēstuli.

Ievērojot pašvaldības sniegto atbildi, Delna vēlas precizēt informāciju saistībā ar veikto cenu aptauju. Iepirkumu uzraudzības birojs skaidro, ka ar jēdzienu “cenu aptauja” parasti apzīmē iepirkumu, kura paredzamā līgumcena nesasniedz iepirkumu regulējumā noteiktās līgumcenas, un to veikšanai piemēro paša pasūtītāja izstrādātu iekšējo kārtību. Delna apzinās, ka jebkāda cenu aptaujas rezultātu, iesaistīto uzņēmumu vai cita uzņēmumu un personu identificējoša informācija ir ierobežotas pieejamības.

Tomēr tehniskai informācijai, kas saistās ar cenu aptaujas veikšanu, šādam statusam nebūtu jābūt – tieši pretēji, lai sabiedrība varētu pārliecināties par finanšu efektīvu izlietošanu, tai būtu jābūt pieejamai informācijai par cenu aptaujas procesa organizēšanu.

[Lasīt vairāk](#)

EIROPAS SAVIENĪBAS TIESA VĒLAS BŪTISKI SAMAZINĀT SABIEDRĪBAS IESPĒJAS IESAISTĪTIES CĪNĀ PRET KORUPCIJU

EST 2022. gada 22. novembrī pieņēma spriedumu atzīstot par spēkā neesošu 2018. gada 30. maija direktīvas AML direktīvas normu, kas paredz tiesības ikvienam sabiedrības loceklim brīvi piekļūt informācijai par uzņēmumu patiesajiem labuma guvējiem.

Eiropas Savienības Tiesas spriedums rada nopietnus draudus Eiropas un Latvijas ilggadējiem centieniem izstrādāt kvalitatīvu un efektīvu patieso labuma guvēju reģistru, lai sekmētu cīņu pret noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu un terorisma finansēšanu.

Delna uzskata, ka atklātība un brīva pieeja informācijai par uzņēmumu patiesajiem labuma guvējiem gan aktīvajai sabiedrībai, gan žurnālistiem, ir absolūti nepieciešama, lai valsts varētu efektīvi strādāt ar noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanu un radīt vidi ar lielāku pārredzamību.

[Lasīt vairāk](#)

LATVIJA DALĀS PIEREDZĒ AR UZBEKISTĀNAS VALSTS PĀRVALDES IESTĀDĒM

No 22. līdz 24. novembrim Delna atradās vizītē Uzbekistānā, lai Latvijas Republikas Ārlietu ministrija finansētā granta projektā "Atbalsts Uzbekistānas publiskās varas institūcijām administratīvās kapacitātes stiprināšanā un korupcijas novēršanā" tiktos ar vietējām valsts iestādēm un noskaidrotu viņu vajadzības tālredzīgām reformām korupcijas mazināšanā un pilsoniskās sabiedrības veicināšanā.

Delna plāno atsākt darboties attīstības sadarbības laukā un ar savu pieredzi un ekspertīzi sekmēt citu valstu pretkorupcijas darbu un pilsoniskās sabiedrības attīstību.

[Lasīt vairāk](#)

DELNAS ZIŅOJUMS PAR DARBU AUGSTKOLU PADOMJU LOCEKĻU KĀNDIDĀTU ATLASES KOMISIJĀS

Delna piedalījās 12 valsts dibinātu augstskolu padomes locekļu amata pretendenta atlases komisijās kā novērotāja bez balsstiesībām no 2021. gada oktobra līdz 2022. gada februārim. Atbilstoši Ministru kabineta noteikumu Nr. 636. "Ministru kabineta virzītu valsts augstskolas padomes locekļu atlases, izvirzīšanas un atsaukšanas kārtība."

Ņemot vērā izvirzītos mērķus un galvenos darba virzienus, Delna sagatavoja ziņojumu, apkopojot līdz šim atlases komisijās novēroto, identificējot situācijas un priekšlikumus komisiju darba uzlabošanai. Kopumā atlases komisiju darbu vērtējam kā kvalitatīvu un atbildīgu.

[Lasīt vairāk](#)

PUBLISKA DISKUSIJA

“Par atklātu atlīdzību valsts un pašvaldību iestādēs”

2022. GADA 4. NOVEMBRIS

KOPSAVILKUMS: JĀATSĀK DISKUSIJAS SAEIMĀ PAR VALSTS PĀRVALDĒ NODARBINĀTO ATLĪDZĪBAS PUBLISKOŠANU

Kā salāgot privātumu ar atklātību? Tā varētu raksturot dilemmu diskusijā par pašvaldību un valsts pārvaldē strādājošo atalgojuma publiskošanu. Savulaik Saeima jau pieņēma likumu, kas paredzēja, ka valsts un pašvaldību darbinieku algām ir jābūt publiskām. Tomēr pēc tam, kad divu augstskolu – Rīgas Tehniskās universitātes un Rīgas Stradiņa universitātes – mācībspēki vērsās tiesā, sūdzoties par privātās dzīves neaizskaramības principa pārkāpšanu, Satversmes tiesa likuma normas atcēla.

Delna eskatā pēc normu atcelšanas ir ievērojami vājināts valsts un pašvaldību līdzekļu izlietojuma atklātības līmenis un sabiedriskās kontroles mehānisms. Lai raisītu šī jautājums plašāku rezonansi sabiedrībā, valsts pārvaldes amatpersonu un darbinieku, kā arī lēmumu pieņēmēju vidū, Delna 2022. gada 4. novembrī rīkoja tiešsaistes ekspertu forumu un publisko diskusiju.

[Lasīt vairāk](#)

DELNAS KOMENTĀRI MEDIJOS

Delna: dažas ministrijas nevēlas veicināt datu atklātību un pieejamību

Izstrādājot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) jauno korupcijas apkarošanas plānu, novērots, ka dažas ministrijas "velk dekāti" pretējā virzienā un iestājas pret datu atklātību un informācijas pieejamību, Delna diskusijā par datu izmantošanu cīņā ar korupciju un ierobežojumiem komentēja Delnas direktore Inese Tauriņa.

Delnas pētnieks Olafs Grīgus arī informēja, ka dažu 13. Saeimas politiku izteicieni rada bažas, proti, viņi uzskata, ka datu pieejamība nav nekas svarīgs un tā gluži neko neietekmē, līdz ar ko datu pieejamību varētu atstāt līdzšinējā līmenī, vai pat samazināt to.

Lasīt vairāk jauns.lv

Rīgas dome neatklāj, cik naudas tērē sāls kaisīšanai ziemā

Šogad no rīdinieku makiem vairāk naudas aiziet arī par tehnisko sāli, ko ziemā kaisa ielās, lai izkausētu sniegu un ledu. Taču, cik tas iedzīvotājiem maksā, dome neatklāj, vienlaikus mierinot, ka iedzīvotāji šogad ir ieguvēji, jo, salīdzinājumā ar kopējo cenu pieaugumu, kāpums par ielu kaisīšanu nav būtisks.

Delnas direktore Inese Tauriņa komentēja kapēc pašvaldībām vajadzētu atklāt summas norādot, ka ielas izmanto visi iedzīvotāji un ir svarīgi veicināt izpratni par šiem darbiem un kas notiek.

Lasīt vairāk ism.lv

Vāc parakstus iniciatīvai par valsts pārvaldes darbinieku atalgojuma atklāšanu

Delnas pārstāvji atgādināja, ka kopš 2019. gada Satversmes tiesas sprieduma nav vairāk iespējas sekot līdzī gūtajai atlīdzībai, jo tā vairāk netiek publiskota iestāžu mājaslapās.

Ministru kabinetam būtu jānosaka tādas valsts pārvaldes iestādes, kā arī to amatpersonas un darbinieki, kuru atalgojums un naudas summas, kas viņiem pienākas, nav publicējamās valsts drošības apsvērumu dēļ, kā arī gala termiņu, kura beigās šī informācija kļūst atklāti pieejama Latvijas Nacionālajā arhīvā, uzskata Delna.

Pašlaik to ir parakstījuši nedaudz vairāk nekā 6000 iedzīvotāju. Pēc 10 000 parakstu savākšanas iniciatīva tiks iesniegta Saeimā.

Aicinām atbalstīt mūsu darbu!
Katrs Jūsu Delnai ziedotais eiro palīdz cīņā ar korupciju Latvijā

Delna
SABIEDRĪBA PAR ATKLĀTĪBU
TRANSPARENCY INTERNATIONAL
LATVIJAS NODAĻA

Kopā pret korupciju!

Ja arī Jūs vēlaties piedalīties Delnas darbā un palīdzēt mazināt korupciju Latvijā – aicinām kļūt par biedru. Kā Delnas biedrs Jūs pievienosities [85 cilvēku kopienai Latvijā](#) un būsiet daļa no [Transparency International globālā pretkorupcijas tīkla](#) ar nodajām vairāk nekā 100 pasaules valstīs!

ZIEDO DELNAS DARBAM

Sekoiet Delnas jaunumiem sociālajos tīklos

"Sabiedrības par atklātību - Delna" elektronisko apkārtrakstu "Ziņas uz Delnas" finansē Islande, Lihtenšteina un Norvēģija caur EEZ un Norvēģijas grantu programmu "Aktīvo iedzīvotāju fonds"

Iceland
Liechtenstein
Norway **Active citizens fund**

Sabiedrība par atklātību - Delna | Veru iela 6, Centra rajons, Rīga, LV-1010